

Vragen gesteld door de leden der Kamer, met de daarop door de regering gegeven antwoorden

1276

Vragen van het lid **Van Houwelingen** (FVD) aan de Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties over *de AIVD* (ingezonden 17 februari 2026).

Antwoord van Minister **Heerma** (Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties) (ontvangen 10 maart 2026).

Vraag 1

Kan de Tweede Kamer, vertrouwelijk, inzage krijgen in de lijst met namen van journalisten die door de Algemene Inlichtingen- en Veiligheidsdienst (AIVD) worden ingezet als agent? Zo nee, waarom niet?

Antwoord 1

Gelet op de wettelijke plicht tot geheimhouding worden er geen uitspraken gedaan die raken aan bronnen, het actuele kennisniveau en de modus operandi van de diensten. Bronbescherming is een van de hoogste prioriteiten van de diensten, en is ook van toepassing op de inzet van agenten. Voor de veiligheid van agenten doen wij geen uitspraken over bijvoorbeeld aantallen en identiteit. De diensten kunnen hun wettelijke taak uitsluitend binnen een zekere mate van geheimhouding effectief uitoefenen. Het geven van inzicht daarin gaat ten koste van het goed functioneren van de diensten en daarmee ten koste van de bescherming van de nationale veiligheid. In algemene zin geldt voor de parlementaire controle op de geheime aspecten van de taakuitvoering van de diensten dat door uw Kamer de Commissie voor de Inlichtingen- en Veiligheidsdiensten (CIVD) is ingesteld. Over de door de CIVD behandelde onderwerpen en de verstrekte inlichtingen worden geen uitspraken gedaan.

Vraag 2

Indien de Kamer, zelfs niet op vertrouwelijke basis (!), de lijst met namen van journalisten die door de AIVD als agent worden ingezet mag inzien, ondermijnt dit dan niet het vertrouwen in de journalistiek en dus onze democratie?

Antwoord 2

Nee.

De journalistiek is een onmisbare pijler van de democratie. Ik benadruk het belang van de journalistieke onafhankelijkheid. Dit belang komt duidelijk naar voren bij de inzet van journalisten als agent door de diensten, bijvoorbeeld door te toetsen aan specifieke veiligheidsrisico's en hogere toestemmingsvereisten. Zoals opgenomen in de memorie van toelichting bij de Wiv 2017,

vervult ook journalistieke bronbescherming een essentiële rol in een democratische samenleving.¹ De journalist als agent is in de Wiv 2017, gelet op de belangrijke functie in onze rechtsstaat, als bijzondere categorie opgenomen. Daarom wordt hiervoor – net als voor een aantal andere maatschappelijke functies en verschoningsgerechtigden – apart beleid met extra waarborgen gehanteerd. Dit aparte beleid is er juist omdat Nederland een democratische rechtstaat is. Ik hecht er waarde aan om te benadrukken dat de diensten er juist zijn om ondermijning van diezelfde democratische rechtsstaat en gevaren voor de nationale veiligheid tegen te gaan.

Vraag 3

Wie heeft, behalve de AIVD zelf, kennis van de lijst met namen van journalisten die door de AIVD worden ingezet als agent?

Antwoord 3

Gelet op de wettelijke plicht tot geheimhouding worden er geen uitspraken gedaan die raken aan bronnen, het actuele kennisniveau en de modus operandi van de diensten. Bronbescherming is een van de hoogste prioriteiten van de diensten, en is ook van toepassing op de inzet van agenten. Voor de veiligheid van agenten doen wij geen uitspraken over bijvoorbeeld aantallen, identiteit en de kring van personen die bekend zijn met de identiteit van de bron. De diensten kunnen hun wettelijke taak uitsluitend binnen een zekere mate van geheimhouding effectief uitoefenen. Het geven van inzicht daarin gaat ten koste van het goed functioneren van de diensten en daarmee ten koste van de bescherming van de nationale veiligheid.

¹ Regels met betrekking tot de inlichtingen- en veiligheidsdiensten alsmede wijziging van enkele wetten (Wet op de inlichtingen- en veiligheidsdiensten 20.), Tweede Kamer, vergaderjaar 2016–2017, 34 588, nr. 3, p. 242–243.